

005. Woordenboeken, de dagelijkse behoefte en sport...

1. De veertiende druk van het Groot woordenboek van de Nederlandse taal oftewel de Dikke Van Dale heeft – net als het Groene Boekje – de spelling flink dooreengeschud. In de inleiding wijst de redactie op Turkse en Arabische woorden als halal en haram (wel of niet koosjer) en hawala (een banksysteem), op filmtermen als sneakpreview (voorvertoning), bollywoodromantiek in Bollywoodfilms en slasherfilm (een bloederige horrorfilm). Daarnaast worden genoemd muziekstijlen als afropop, beatjuggelen, bhangra en goamuziek.

2. Daarenboven komen ook muziekinstrumenten aan de orde zoals de baglama met drie snaren, de cimbalom – familie van de cembalo en klavecimbel – en ten slotte de akoestische djangogitaar en de elektrische mellotron. Andere nouveautés in onze woordenschat zijn voor sommigen degoutant en ontleend aan de nouvelle-cuisinekeuken: gefilte fisj - een Joods voorgerecht - en uit de Noord-Afrikaanse keuken harissa, uit de Midden-Oosterse eetcultuur de mezze en pipiri – een Portugees en Mozambikaans gerecht met kip en Spaanse pepers – en tajine, een stoofgerecht.

3. Om dit gedeelte af te sluiten, het hele verhaal moet tenslotte niet over woordenboeken sec gaan, het volgende. Op het gebied van godsdienst en cultuur zijn nieuwkomers onder andere dawa (verkondiging), Divali (lichtjesfeest), Offerfeest en sjahada, de islamitische geloofsbelijdenis. De invoering van de euro heeft tot gevoelsinflatie geleid maar heeft ook wel lemma's – of lemmata – doen eclipseren. Denk maar aan het vijf Frankstuk.

4. Iets heel anders: af en toe moet je jouw behoefte doen, of het nu op een stilletje, een kakstoel, een piesemopsantee, de bestekamer of nummer honderd is. Misschien wegens tjaptjoi of tjauwmin eten? Of wellicht marasquin, yakult, swietendrank, shandy, rumpunch, sake, pulque, peyote, marc, drambuie dan wel armagnac gedronken? Of gewone choco uit een koek-en-zopie? Bekend van de Elfstedentocht, waar een warme grog of lekkere punchbowl je peut-être groggy maakt. Van schaatsen of schaverdijnen moet je ook maar net houden, of het nu een kortebaanwedstrijd, klunen of een skate-off betreft.

5. Sport. Een spits met gogme is een soort Koning Voetbal. Je zal maar als Martinikaan van Martinique komen voor een contract als speler bij Ajax: dan ben je een Ajacied. Als ze dan in Klein-Mokum die speler net niet hebben kunnen halen, is het afflictie troef. De gifbeker gevuld met een gifpil, een poisonpill moet men dan ad fundum leegdrinken. Droefoeters zijn het daar dan en alleen nog het rotterdammertje, het laatste restje uit de dame-jeanne kan nog voor enige euforie zorgen. Denken die Rotterdammers: het is weer niks, nada, niente, naatje. Of ze daarmee ook het naadje van de kous kennen, zal altijd de vraag blijven.

Rein Leentfaar